

Rikshospitalet: – Rett kompetanse krever tilstrekkelig volum

Per Halvorsen
journalist

– Å behandle pasienter med kjønnsinkongruens krever et visst volum av pasienter for å kunne utvikle kompetanse til å kunne gi forsvarlig behandling.

DET SIER ANNE Wæhre, overlege ved Teamet for kjønnsidentitetsutredninger av barn og unge (KID-Teamet) på Rikshospitalet. Hun mener det vil være feil å desentralisere behandlingen av medisinsk behandling av barn og unge med kjønnsinkongruens slik sexolog Elsa Almås foreslår.

Hun har for tiden forskningspermisjon og oppholder seg i Boston og svarer slik på e-post på spørsmål fra Psykologtidsskriftet:

– *Hva er de største utfordringene når det gjelder behandling for kjønnsinkongruens?*

– For oss som jobber med medisinsk behandling av barn og unge er det viktig at behandlingen er forsvarlig. Den skal gi nytte til de det gjelder, også i et lengre perspektiv. Barn og unge sin identitet er i utvikling. Det gjør det ekstra viktig å være varsom.

– *Hvorfor er det viktig, slik du ser det, at retten til å rekvirere kjønnskorrigerende behandling skal være høyspesialisert og sentralisert til Rikshospitalet?*

– Gruppen som søker seg til teamet for barn og unge, har vært økende siste år. Gruppen er svært heterogen. Samtidig utgjøres økningen først og fremst av unge jenter i tenårene. Det er viktig å kvalitetssikre utredning og behandling, samt å følge pasientene systematisk over tid. Det krever et større volum av pasienter for å opparbeide en kompetanse. Disse punktene er avgjørende i diskusjonen om en nasjonal behandlingstjeneste. Det sikrer også en lik tilgang fra hele landet.

– *Hva er din kommentar til påstanden om at frykten for å gjøre feil begrenser behandlingstilbudet uforholdsmessig?*

– I all medisinsk behandling er vi som helsepersonell pålagt å drive forsvarlig. I dette ligger prinsippet om ikke å skade, samt å monitorere og kvalitetssikre behandlingen. Det er ingen frykt, men vanlig medisinsk praksis.

– *Hva sier statistikken om hvor mange som angrer seg etter behandling?*

– Vi ser dessverre at det er noen som angrer oppstart av hormonell behandling. Det er per i dag et lite antall, og årsakene er sammensatte. Mest sårbare er de som har startet opp behandling utenfor den nasjonale tjenesten.

– *Hva slags kompetanse tenker du er nødvendig for å kunne ta ansvar for kjønnskorrigerende/-bekreftende behandling?*

– Det er avgjørende å ha et tett samarbeid mellom ulike spesialister på barn og unges psykiske og fysiske helse; pediater med hormonell kompetanse, barne- og ungdomspsykiater, psykolog med barnespesialitet. Det er særlig viktig med kompetanse innen barn og unges utviklingspsykologi. Man må også ha med seg en lengre tids erfaring innen kjønnsinkongruens for å kunne forstå tilstanden i et utviklingspsykologisk bilde.

– *I hvor stor grad mener du dagens behandlingstilbud er evidensbasert?*

– En nylig publisert gjennomgang av all forskning på området fra Sverige (SBU, 2022) viser dessverre at behandlingen ikke har en høy grad av evidens.

Referanser

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU). (2022, 22. februar). Hormonbehandling vid könsdysfori – barn och unga. En systematisk översikt och utvärdering av medicinska aspekter. <https://www.sbu.se/sv/publikationer/SBU-utvarderar/hormonbehandling-vid-...>